

تاریخ پزشکی

استاد خشنود علوم ایران

تألیف: دکتر حسن تاجبخش

www.ketab.ir

سرشناسه	تاریخچه: حسن، ۱۳۱۶ -
عنوان و نام پدیدآور	تاریخ پزشکی، اختر درخشنده علوم ایران / نویسنده حسن تاجبخش.
مشخصات نشر	تهران: محبہ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	۱۰۴ ص.
شابک	978-964-5577-13-9
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
بازداشت	: کتابخانه.
یادداشت	نوار ممانه.
موضوع	پزشکی -- ایران -- تاریخ
شماره افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
رده یی کنگره	۱۳۸۹ ق ۲ / ۶۳۱ ر
رده یی دیویی	۶۱۰/۹۵۵:
شماره کتابشناسی ملی	۷۲۵-۳۲۲:

نام کتاب: تاریخ پزشکی، اختصار نشده علوم ایران

تألیف: دکتر حسن تاجبخش

ناشر: مجامع با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تهران

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۰

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۵۷۷-۱۳-۹

تلفن: ۰۹۱۳۳۵۹۱۴۴۳-۶۶۴۰۶۴۷۷ -- www.choogan.com

بسم الله الرحمن الرحيم

ای خدای فضل تو حاجت روا با تو یاد هیچ کس نبود روا

در روز دهم اسفندماه ۱۳۸۸ جلسه سخنرانی دکتر حسن تاج بخش با عنوان "تاریخ پزشکی: اختر درخشنده علوم ایران" با حضور آقای دکتر رضا داوری اردکانی ریاست محترم فرهنگستان علوم، آقای دکتر محمدرضا شمس اردکانی ریاست محترم دانشکده طب سنتی، آقای دکتر محمدقلی نادعلیان، عده ای از اعضاء محترم پیوسته فرهنگستان علوم بویژه گروه دامپزشکی، آقای دکتر مصطفی پورتنوا، جمعی از پزشکان و اساتید دانشگاه ها، دانشجویان دوره تخصصی میکروشناسی، و گروه دیگری از علاقه مندان در سالن همایش فرهنگستان علوم برگزار گردید. در این جلسه پس از تلاوت آیاتی از کلام الله مجید ضمن خوش آمدگویی به مدعوین محترم ابتدا دکتر شمس اردکانی مطالبی ایراد نمودند و سپس دکتر حسن تاج بخش در موضوع مورد بحث سخن گفته و پس از آن در این زمینه به چند سوال پاسخ گفتند. در ضمن آقای دکتر رضا داوری اردکانی نیز مطالبی ایراد فرمودند. حاصل این مجموع و بازنویسی هایی ترست سخنران، همین کتاب کوچک است که امید است در شکوفائی فرهنگ این مرز و بوم، مفید و نافع شود.

گفتار دکتر محمد رضا شمس اردکانی ، ریاست دانشکده طب سنتی

بسم الله الرحمن الرحيم والعاقبة للمتقين

جای خوشبختی و افتخار است که در محضر دانشمند و فیلسوف فرزانه جناب آقای دکتر دآوری می باشم که الحق و الانصاف از شخصیت های پرچسته هستند. افتخار می کنم که فرصتی ایجاد شده تا مجدداً در فرهنگستان علوم، چند دقیقه ای خدمت بزرگواران و همکاران باشم. آقای دکتر دآوری در مراسمی در چند روز گذشته شأنیت و مشخصات دانشمند ایرانی را بر شمردند که مطلب بسیار زیبایی بود، دو مطلب بسیار اساسی فرمودند. من به نظرم می آید آن شاخصه هایی که آقای دکتر دآوری دیروز فرمودند تجسم عینی آقای دکتر تاج بخش است. چهره آقای دکتر تاج بخش شناخته شده تر از آن است که کسی بخواهد ایشان را معرفی کند ولی به هر حال و بر حسب وظیفه دقایقی مصدع اوقات بزرگواران می شوم که شاید بتوانیم آقای دکتر تاج بخش را بیشتر بشناسیم. استاد دکتر تاج بخش به عنوان یک دانشمند فرزانه و عالم ارزشمند به بسیاری از علوم احاطه دارند من جمله تاریخ پزشکی، ایشان ادبیات را خوب می دانند، رشته خودشان را خوب می دانند، مجموعه تاریخ را خوب می دانند و این در حقیقت وقتی بر ما معلوم شد که ما از آقای دکتر تاج بخش استدعا کردیم که در دانشکده

طب سستی دانشگاه تهران (که دانشکده تازه تأسیسی بود) برای دانشجویان رشته طب سستی که در مقطع دکترای تخصصی مشغول تحصیل هستند مطالب درسی داشته باشند و این امر به شدت مورد استقبال قرار گرفت. بعد که رشته داروسازی سستی ایجاد شد باز از محضر استاد تقاضا کردیم برای دانشجویان دوره تخصصی داروسازی سستی نیز تدریس داشته باشند. این امر نیز مورد توجه و اقبال قرار گرفت و دانشجویان به سختی حلقه درس استاد را ترک می نمایند. یک وقتی آقای دکتر داوری فرمودند: پزشکی ما در دوران طلایی علم در حیطه اسلام و ایران که از قرن دوم هجری تا اواخر صفویه بوده به اندازه نصف، از کل علم در حیطه فرهنگ و تمدن اسلام و ایران سهم داشته است، چه بحث دانش، نوآوریهای، کتابها و منابع و مکتوبات، اماکن پزشکی و بسیاری از این دست، برای مثال اگر از اکثر مردم فی البداهه سوال شود که پنج نفر دانشمند را نام ببرید حتماً نام ابن سینا، رازی، بیرونی، جرجانی، خواجه نصیر و یا دانشمندانی از این دست را نام خواهند برد، که معمولاً اینان پزشکان سرشناسی بودند و مابقی آنها هم که ممکن است ما به اسم دانشمندان حیطه علم پزشکی شناسیم مثل خواجه نصیرالدین طوسی، او نیز از پزشکان سرشناس بوده است در مورد خواجه همه می دانند که وقتی قطب الدین شیرازی در فهم کتاب قانون ابن سینا

مشکل پیدا کرد و بسیاری از بلاد را برای یافتن شخصی که بتواند مشکل او را حل و مرتفع کند پشت سر گذاشت عاقبت الامر نزد خواجه نصیرالدین طوسی که ما اغلب او را به عنوان یک منجم و ریاضی دان می شناسیم رفت و در آنجا بود که توانست مشکلات خود را در فهم مطالب یاد شده در کتاب قانون ابن سینا حل کند، لذا خواجه نصیر الدین طوسی نیز یک پزشک برجسته بوده است.

به هر حال آقای دکتر تاج بخش عمر و زندگی شان را صرف علم اندوزی و تحقیق نمودند و حاصل این تلاشها و فعالیت های ایشان آثار بسیار ارزشمندی است که به جای مانده است و ما از آنها به عنوان منابع درسی استفاده می کنیم. شایسته است که ما به نحو احسن از آن استفاده کنیم و از آن طرف هم مقام و موقعیت ایشان را ارج نهیم. امیدوارم که مطالب ارزنده ای که امروز ایشان ارائه می نمایند نیز بتواند به عنوان یک مرجع برای استفاده طالبان علم مورد استفاده قرار گیرد.

والسلام